

Itä-Suomi

Aluehallintovirasto

Itä-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupavastuualueen toimintakertomus vuodelta 2013

Mikkelin Savilahden ruoikon ruoppaamiseen myönnettiin lupa toukokuussa 2013.

Kuva Timo J. Lehtonen

YLEISTÄ

Suomen talouden taantuma näkyi etenkin loppuvuonna siten, että ympäristölupahakemuksia ja vesilain mukaisia lupahakemuksia tuli vireille varsin vähän – koko vuoden hakemusten määrä jäikin reilut kymmenen prosenttia normaalivuotta alhaisemmaksi. Aluetalouden kannalta merkittävimpiä vireille tulleita hakemuksia olivat mm. Riikinnevan ekovoimalaitoksen lupahakemus Leppävirralle, Rämepuron kultakaivoksen lupahakemus Ilomantsiin, Mölnlycke Health Care Oy:n haavanhoito- ja leikkaussalituotteita valmistavan tehtaan lupahakemus Mikkelissä, Berner Oy:n etikkahappotehtaan lupahakemus Heinävedelle sekä sahalaitoksen ja kiinteän polttoaineen energiaterminaalin lupahakemus Pieksämäelle. Edellä mainituista Riikinnevan ja Berner Oy:n etikkahappotehtaan osalta myönteinen lupapäätös annettiin vuonna 2013. Muiden hakemusten käsittely jatkui vuoden 2014 puolelle.

Vuoden 2013 merkittävimpiä lupapäätöksiä olivat lisäksi Green Nordic Fuel Oy:n biojalostamo Iisalmeen, Berner Oy:n teknokemian tehdas Heinävedelle, Ekokem Oy:n kierrätyspolttoaineen valmistuslaitos Stora Enson Varkauden tehtaiden yhteyteen, VamBio Oy:n biokaasulaitos Kuopioon, Nordkalk Oy Ab:n Varmon kalkkikiven avolouhos Kiteelle, Mondo Mineralsin Karnukan talkkikaivos Polvijärvelle, Vuosaaren syväsatama Savonlinnaan sekä Kyrönpellon ampumaradan lupa Mikkeliin.

Vuoden 2013 aikana uusittiin sekä vesilain että ympäristönsuojelulain mukaisten lupahakemusten toimintamalli ja otettiin käyttöön uusi turvetuotannon ympäristönsuojeluohje. Sähköisen lupajärjestelmän käyttöönottoon on valmistauduttu tuottamalla kahdeksassa ympäristölupavastuualueiden yhteisessä toimialaryhmässä lupahakemusten yksityiskohdalliset laadintaohjeet sekä mallilupamääräyksiä esittelijöiden ja ratkaisijoiden käyttöön.

Henkilöstömäärässä ei toimintavuoden aikana tapahtunut muutoksia. Koko vuoden henkilötyövuosien määrä oli 17,2 (ympäristöministeriön asettama kehys 17). Vakituudesta henkilöstöstä yksi henkilö oli virkavapaalla noin kahdeksan kuukautta, yksi opintovapaalla noin viisi kuukautta sekä yksi vuorotteluvapaalla noin seitsemän kuukautta ja toinen viisi kuukautta. Pätevien sijaisten avulla kyettiin asetetut tulostavoitteet kuitenkin lähes täysimääräisesti saavuttamaan.

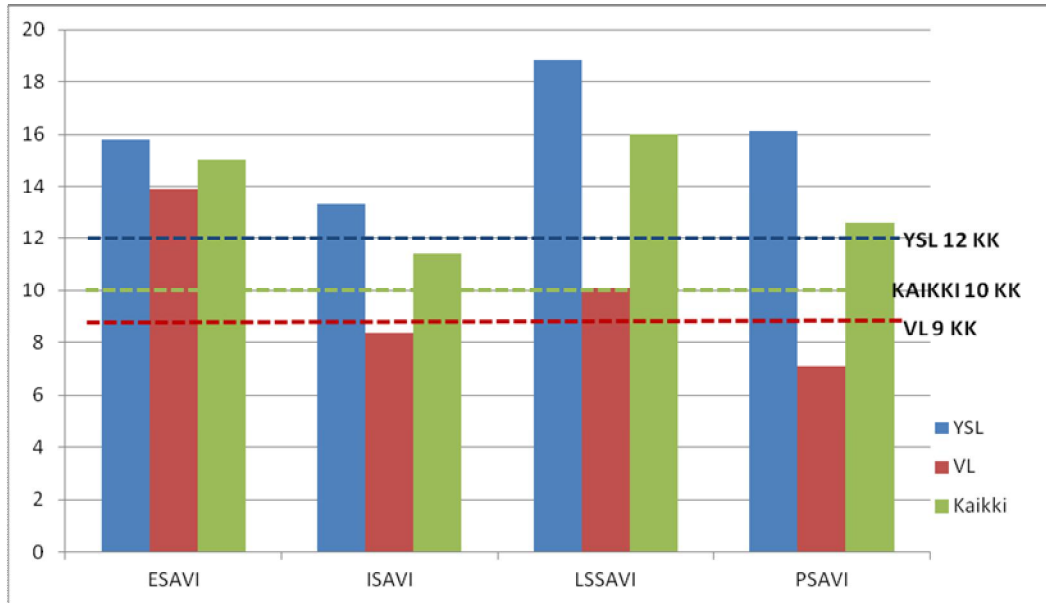
LUPAPÄÄTÖKSET

Vuonna 2013 annettiin tasan 200 lupapäätöstä, joista 123 koski ympäristölupahakemuksia ja 77 vesitalouslupahakemuksia. Vuoden taloudellinen tulos oli erinomainen; tulot olivat noin 655.000 euroa eli ylittivät ministeriön asettaman 470.000 euron tavoitteen reilusti. Myös henkilöstö- ja toimintamenoissa syntyi säästöjä, joten koko vuoden tulos oli yli 200.000 euroa ennakoitua parempi. Vastuualueen kokonaismenot olivat 1 235 761,75 euroa ja tulot 655.000, joten näiden lukujen perusteella laskettu kustannusvastaavuus oli 53 %.

Käsittelyaikatavoitteet saavutettiin vesitalouslupien (tavoite 9 kk – tulos 8,4) ja uusien toimintojen ympäristölupahakemusten osalta (tavoite 10 kk – tulos 9,9). Kaikkien ympäristölupahakemusten (tavoite 12 kk – tulos 13,3) ja kaikkien lupahakemusten (tavoite 10 kk – tulos 11,4) osalta tavoitteita ei aivan saavutettu. Syynä oli muutaman hyvin pitkään vireillä olleen asian ratkaisu.

Valtakunnallisessa vertailussa Itä-Suomi oli jälleen kärkitasoa, kuten oheisesta kaaviosta ilmenee.

Käsittelyajat aluehallintovirastoittain

Päätösten pysyvyys Vaasan hallinto-oikeudessa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa

Vaasan hallinto-oikeus antoi vuoden 2013 aikana päätöksen 33 asiassa, jossa ensimmäisen asteen päätös oli tehty Itä-Suomen aluehallintovirastossa.

Ratkaisut valituksiin	2010	2011	2012	2013
ei muutosta	37	28	26	15
ratkaisu kumottu	5	3	5	5
ratkaisu kumottu ja palautettu	7	5	1	1
ratkaisu osittain kumottu/ osittain palautettu		10	2	1
tarkennettu lupamääräyksiä	17	18	10	7
välipäätös tarkastuksesta/katselmuksesta	1	1	3	
kirjoitusvirheen oikaisu		1	1	
käsittely rauennut			1	1
ei tutkittu				3
Yhteensä	67	66	49	33

Kumotuista päätöksistä neljästä on valitettu edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Lopullisiksi jääneistä Vaasan hallinto-oikeuden päätöksistä toinen koski vesialueelle rakennetun maapenkereen pysyttämistä, jolle aluehallintovirasto oli myöntänyt luvan, mutta hallinto-oikeus kumosi luvan (ISAVI/71/04.09/2011). Toinen päätös koski aluehallintoviraston päätöstä pienehkön laiturin siirtämisestä (ISAVI/58/04.09/2011). Hallinto-oikeus kumosi siirtopäätöksen.

Korkein hallinto-oikeus (KHO) antoi vuonna 2013 ratkaisun 40 asiassa, joissa ensimmäisen asteen päätös oli tehty Itä-Suomen aluehallintovirastossa tai ympäristölupavirastossa. Päätöksistä 22 koski ympäristölupia ja 18 vesitalouslupia. 19 päätöstä pysyi sellaisenaan.

Kokonaan kumottiin kaksi päätöstä: toinen koski laiturin rakentamista ja vesialueen ruoppausta Päijänteen Mäntylahdessa (ISAVI/30/04.09/2010) ja toinen eläinsuojaa Liperissä (ISAVI/243/04.08/2010). Kummassakin tapauksessa aluehallintoviraston myöntämä lupa kumottiin.

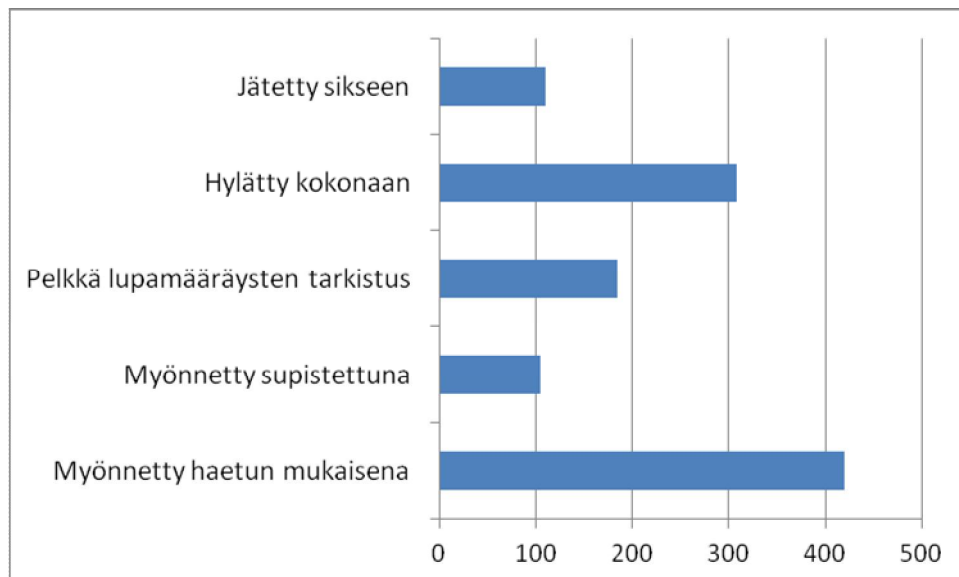
Yhdeksässä tapauksessa aluehallintoviraston päätös kumottiin osittain. Näistä kaksi koski kalatalousmaksua ja yksi eläinsuojan ympäristölupaa ja muut turvetuotantoalueiden ympäristölupia. Toinen kalatalousmaksua koskeva päätös palautettiin uudelleen käsiteltäväksi; samoin yksi turvetuotantoalueen osittainen kumoamis päätös.

Lupamääräyksiä tarkistettiin yhdeksän päätöksen osalta. Yksi valitus jätettiin korkeimmassa hallinto-oikeudessa tutkimatta.

Lupapäätökset toimialoittain

Vuonna 2013 annettiin 19 turvetuotantoa koskevaa lupapäätöstä, joista yhdeksän koski kokonaan uusia alueita ja yhdeksän luvan muutosta tai lupamääräysten tarkistamista. Yksi päätös koski korkeimman hallinto-oikeuden uudelleen käsittelyyn palauttamaa päätöstä. Kaikkiaan lupaa uusiin turvetuotantoalueisiin tai vanhan tuotantoalueen toiminnan jatkamiseen haettiin 1 126 hehtaarille. Hakemuksiin sisältyi uutta tuotantopinta-alaa yhteensä 780 ha, josta ojittamatonta suota oli 59 ha. Haetun mukaisina hyväksyttiin seitsemän hakemusta (419 ha) ja osittain supistettuna kaksi hakemusta (104 ha). Hakemuksista viisi hylättiin kokonaan (309 ha). Kahden alueen (110 ha) käsittely jätettiin sikseen hakijan peruttua hakemuksensa. Pelkästään lupamääräysten tarkistamista koski neljä hakemusta (184 ha).

Vuonna 2013 tehdyt turvetuotantoa koskevat lupapäätökset, ha

Turvetuotantoa koskeneiden lupahakemusten keskimääräinen käsittelyaika oli 17,4 kk. Pitkään käsittelyaikakeskiarvoon vaikutti yksi yli neljä vuotta vireillä ollut hakemus, jonka hakija lopulta peruutti.

Kaivos- ja rikastamatoimintaa koskien myönnettiin ympäristölupa ja vesitalouslupa Nordkalk Oy:n Varmon kalkkikiven avolouhokselle Kiteellä ja Mondo Mineralsin Karnukan talkkikaivokselle Polvijärvellä sekä hyväksyttiin Yara Suomi Oy Siilinjärven ympäristöluvan muutos koskien kipsin läjitysalueen laajentamista.

Teollisuudessa myönnettiin luvat mm. Green Fuel Nordic Oy:n lisälmen Soinlahden biojalostamolle, Berner Oy:n Heinäveden etikkatehtaalle ja teknokemian tehtaalle sekä Warkop Oy:n ovitehtaalle Varkaudessa. Lisäksi tarkistettiin mm. Kuopion Kuumasinkitys Oy:n laitoksen, Helprint Oy:n Mikkelin syväpainolaitoksen, FSP Finnish Steel Painting Oy:n Outokummun pintakäsittelylaitoksen, Suomen Elektropinta Oy:n Kuopion metallien pintakäsittelylaitoksen ja Prima Timber Oy Joensuun kyllästämön ympäristölupien lupamääräyksiä.

Energiantuotantoa koskien myönnettiin Etelä-Savon Energia Oy:lle lupa puupohjaisten polttoaineiden ja kivihiilen välivarastointiin ja käsittelyyn Ristiinan Puuskankankaan alueella ja tarkistettiin mm. Järvi-Suomen Energia Oy:n Savonlinnan ja Ristiinan voimalaitosten, Kuopion Haapaniemen voimalaitoksen ja Niiralan aluelämpölaitoksen ympäristölupien määräykset.

Eläinsuojien ympäristölupahakemuksia ja lupamääräysten tarkistamishakemuksia käsiteltiin 27 kappaletta. Keskimääräinen käsittelyaika oli seitsemän kuukautta. Keskimääräistä käsittelyaikaa kasvatti kaksi yli 15 kuukautta vireillä ollutta hakemusta.

Kalanviljelylaitosten osalta tarkistettiin Karsanlahden (Lapinlahti), Sorsakosken (Leppävirta ja Pieksämäki) ja Myhkyrinsaaren (Maaninka) laitosten lupamääräykset sekä alennettiin yhden laitoksen lupamaksua.

Liikennehankkeista myönnettiin Savonlinnan Vuohisaaren syväsataman rakentamista koskeva vesilain mukainen lupa ja satamatoimintaa koskeva ympäristölupa.

Ampumaratojen osalta myönnettiin lupa puolustusvoimien Kyrönpellon radalle Mikkelissä ja tarkistettiin Kontiolahden Kontiorannan ja Onttolan radan lupamääräyksiä ja tehtiin lupapäätöksen raukeamispäätös Kontiorannan varuskunta-alueen ampumaradan osalta.

Jätehuoltoa ja jätevedenpuhdistusta koskevia lupahakemuksia käsiteltiin 31 kpl. Jätevedenpuhdistamojen osalta myönnettiin lupa Suonenjoen uudelle puhdistamolle ja tarkistettiin mm. Kaavin kunnan Somparannan, Kuopion Melalahden, Vehmersalmen, Sulkavan kirkonkylän, Kolin ja Savonlinnan Pihlajaniemen puhdistamoiden lupamääräyksiä. Merkittävimpiä jätehuoltoa koskevia lupia olivat Riikinnevan Ekovoimalaitoksen ympäristölupa Leppävirralla, JL-Terminaali Oy:n nestemäisten jätteiden käsittelyn ja vaarallisten jätteiden varastoinnin ympäristölupa Joensuussa, Biotehdas Oy:n bioenergiaa sekä lannoite- ja maanparannusvalmisteita tuottavan biokaasulaitoksen lupa Kuopiossa, Ekokem Oy:n kierrätyspolttoaineen valmistuslaitokselle Stora Enso Oy:n Varkauden tehtaan tiloissa myönnetty lupa sekä Kuopion jätekeskuksen ympäristöluvan muutos.

Pilaantuneen maaperän puhdistamista koskeneita lupapäätöksiä tehtiin kaksi.

Ympäristönsuojelulain 61 §:n mukaisia koetoimintailmoituksia käsiteltiin yhdeksän kappaletta.

Pääosa vuonna 2013 ratkaistuista vesitalousasioista koski kiinteistökohtaisia rakennushankkeita (laiturit, aallomurtajat, ruoppaukset, johdot, kaapelit ym.). Muista hankkeista mainittakoon mm. Pohjois-Karjalan ELY-keskukselle myönnetty lupa poiketa väliaikaisesti Pielisen luonnonmukaisesta juoksutuksesta, pohjaveden oton lisääminen Vellikankaan vedenottamalla Rautavaaralla, valtatie 5:n leventämiseen liittyvä vesialueen ruoppaus ja pengertäminen Mikkelissä, vesialueen kunnostaminen ruoppaamalla Mikkelin satamalahden itärannalla, valtatie 14 viereisen Hevonpäänlahden osittainen täyttö Savonlinnassa, Pukkielän Natura-alueen kunnostusruoppaus Kangasniemellä, Ilajanjärven Särkilahden kunnostus ja Elinlammen keskivedenkorkeuden pysyvä nostaminen Ilomantsissa, Taipaleenjoen Siikakosken kalaloudellinen täydennyskunnostus Liperissä, Mustanjoen ja Nuottijärven sekä Ylä-Varpasen kunnostushankkeet Sonkajärvellä

Vesilain mukaisia hallintopakkehakemuksia käsiteltiin kuusi kappaletta.

HENKILÖSTÖ

Koko vuoden henkilötyövuosien määrä oli 17,2 ja vakinaisten työntekijöiden määrä oli vuoden alussa ja lopussa 18. Henkilöistä kaksi teki kolmepäiväistä työviikkoa. Toimintavuoden aikana kaksi vakinaista työntekijää oli vuorotteluvapaalla yhteensä 12 kuukautta, yksi työntekijä opintovapaalla reilut viisi kuukautta ja yksi työntekijä virkavapaalla noin kahdeksan kuukautta. Heidän tilalleen voitiin palkata sijaiset.

VALTAKUNNALLINEN YHTEISTYÖ

Vastuualueen johtaja on osallistunut ympäristöministeriön aluehallintovirastojen ympäristölupavastuualueen ohjausryhmätyöskentelyyn, ympäristönsuojelulain uudistamistyöryhmän työhön sekä aluehallintovirastojen ympäristölupavastuualueiden johtajien ja ELY-keskusten ympäristö ja luonnonvarat vastuualueen johtajien kokouksiin.

Henkilöstö on osallistunut lisäksi seuraaviin työryhmiin:

Valtakunnallinen turvetuotannon koordinaatioryhmä (Antti Ylitalo)

Ympäristönsuojelun tietorekisterin (YSL 27 §) jätetieto-osion kehittämistyöryhmä, ympäristönsuojelulain mukaisten lupa-asioiden toimintamalliryhmä sekä ympäristönsuojelu- ja jätelain valvonnan toimialaryhmä (Keijo Lindberg)

Vesilain mukaisten asioiden käsittelyn toimintamallityöryhmä (Timo J. Lehtonen)

AVIen vesilakityöryhmä (Timo J. Lehtonen, Martti Häikiö)

AVIen turvetyöryhmä (Antti Ylitalo, Timo J. Lehtonen)

AVIen eläinsuojatyöryhmä (Tiina Ristola)

AVIen jätehuoltotyöryhmä (Kari Varonen)

AVIen jätevedenpuhdistamoryhmä (Martti Häikiö/Esko Vaskinen)

AVIen metsäteollisuusryhmä ja energiantuotantoryhmä (Ahti Itkonen)

AVIen meluryhmä (Ari Liimatainen)

TYÖHYVINVOINTI

Valtakunnallisen työhyvinvointikyselyn (VMBaro) mukaan työhyvinvointia mittaavat indeksiluvut ovat kehittyneet seuraavasti:

	2010	2011	2012	2013
Johtajuusindeksi	3,52	3,12	4,01	4,00
Osaamisen johtajuusindeksi	3,43	3,57	3,86	3,79
Työolojen johtamisindeksi	3,56	3,48	3,97	3,91
Osaamisen kehittäminen ja uudistuminen	3,4	3,33	3,64	3,58
Motivaatio ja työn imu	3,49	3,53	3,97	3,93
Johtaminen ja työn vuorovaikutus	3,53	3,36	3,98	4,00

Työhyvinvointi on kouluarvosanalla arvioituna ollut eri vuosina seuraava:

2010 – 7,5

2011 – 7,2

2012 – 7,9

2013 – 7,9

YHTEENVETO TOIMINNALLISESTA JA TALOUDELLISESTA TULOKSESTA

Vuonna 2013 annettiin tasan 200 lupapäätöstä, joista 123 koski ympäristölupahakemuksia ja 77 vesitalouslupahakemuksia. Vuoden taloudellinen tulos oli erinomainen; tulot olivat noin 655 000 euroa eli ylittivät ministeriön asettaman 470 000 euron tavoitteen reilusti. Myös henkilöstö- ja toimintamenoissa syntyi säästöjä, joten koko vuoden tulos oli yli 200 000 euroa ennakoitua parempi. Vastuualueen kokonaismenot olivat 1 235 761,75 euroa ja tulot 655 000, joten näiden lukujen perusteella laskettu kustannusvastaavuus oli 53 %.

Käsittelyaikatavoitteet saavutettiin vesitalouslupien (tavoite 9 kk – tulos 8,4) ja uusien toimintojen ympäristölupahakemusten osalta (tavoite 10 kk – tulos 9,9). Kaikkien ympäristölupahakemusten (tavoite 12 kk – tulos 13,3) ja kaikkien lupahakemusten (tavoite 10 kk – tulos 11,4) osalta tavoitteita ei aivan saavutettu. Syynä oli muutaman hyvin pitkään vireillä olleen asian ratkaisu. Käsittelyajat olivat kuitenkin vesitalouslupia lukuun ottamatta aluehallintoviraston ympäristölupavastuualueiden lyhyimmät.

23.4.2014 Timo J. Lehtonen, johtaja